

ระบบการปกครองกับการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง*

GOVERNANCE SYSTEM AND POLITICAL CHANGE

พระครุวาทีธรรมวิภัช (สุชาติ ฐิตญาโณ)

Phrakhruvadithamwiphat (Suchart Thittayano)

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

Mahachulalongkornrajavidyalaya University Nakhon Si Thammarat Campus, Thailand

E-mail: vadithamwiphat.su12@gmail.com

บทคัดย่อ

การปกครองมักอยู่ภายใต้อิทธิพลทางความคิด ความต้องการของกลุ่มชนชั้นนำทางสังคมและการเมืองนั้น ๆ เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ไม่สนใจต่อกิจกรรมบ้านเมืองทำให้ผู้นำสามารถที่จะเปิดเผยหรือปิดบังข่าวสารข้อมูลตามที่ผู้นำต้องการได้ โดยเหตุนี้จึงไม่เป็นเรื่องยากที่จะปกครองประชาชน ตัวแบบผู้นำสะท้อนให้เห็นสภาพความเป็นจริงของสังคมในปัจจุบันหลายประการ เช่น ประเทศมีการปกครองโดยชนกลุ่มน้อย เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ขาดความรู้ เกิดความรู้สึกเฉื่อยชาทางการเมือง เป็นต้น ตัวแบบที่ยึดหลักเหตุผล (Rational Model) ลักษณะสำคัญของตัวแบบที่ยึดหลักเหตุผลคือ นโยบายที่ยึดหลักเหตุผลนั้นเป็นนโยบายที่มุ่งเพื่อผลประโยชน์สูงสุดของสังคม คำว่า “ผลประโยชน์สูงสุดของสังคม” หมายถึงรัฐบาลควรจะต้องตัดสินใจเลือกนโยบายที่จะให้ผลประโยชน์ต่อสังคมมากกว่าค่าใช้จ่ายที่เสียไปให้มากที่สุดและสมควรหลีกเลี่ยงการเลือกนโยบายที่มีต้นทุนค่าใช้จ่ายมากกว่าประโยชน์ที่สังคมจะได้รับมาใช้ ขั้นตอนสำคัญประกอบด้วยปัจจัยหลัก ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการตัดสินใจและผลผลิต ปัจจัยนำเข้าประกอบด้วยทรัพยากรทั้งหลายที่จำเป็นสำหรับกระบวนการตัดสินใจที่ยึดหลักเหตุผลสมบูรณ์แบบ รวมทั้งข้อมูลทั้งหลายที่จำเป็นสำหรับกระบวนการตัดสินใจที่ยึดหลักเหตุผล ส่วนที่เกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจ ประกอบด้วยขั้นตอนของการตัดสินใจ 6 ขั้นตอนด้วยกัน ได้แก่ การกำหนดเป้าหมายปฏิบัติการ, การเตรียมทรัพยากรและสิ่งที่มีคุณค่าอื่น ๆ, การเตรียมทางเลือกของนโยบายทั้งหมด, การเตรียมการพยากรณ์ผลประโยชน์ ต้นทุนของแต่ละทางเลือก, การคำนวณผลประโยชน์สุทธิของแต่ละทางเลือกและ การเปรียบเทียบและระบุทางเลือกที่ให้ผลประโยชน์สุทธิสูง ลักษณะสำคัญของตัวแบบส่วนนี้มองนโยบายว่าเป็นกิจกรรมต่อเนื่องของรัฐบาลที่มีการปรับเปลี่ยนเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

คำสำคัญ : ระบบการปกครอง, การเปลี่ยนแปลง, การเมือง

* Received April 13, 2022; Revised April 22, 2022; Accepted May 5, 2022

Abstract

Government is often influenced by ideas. The needs of the social and political elite, as the majority of the population is disinterested in civic activities, allows leaders to disclose or conceal information as they want. For this reason it is not difficult to rule the people. The leadership model reflects the realities of today's society in many respects, for example the country is ruled by ethnic minorities. because most people lack knowledge cause political indifference, etc. Rational Model The main characteristic of rational model is Rational policies are those aimed at the best interests of society. The term “best interests of society” means that governments should decide on policies that provide the benefit to society rather than outright costs. And it is better to avoid choosing policies that cost more than the benefits that society will receive. The key steps consist of the main factors: inputs, decision-making processes, and outputs. The inputs contain all the resources necessary for a perfectly rational decision-making process. including all the information necessary for a rational decision-making process. part about the decision-making process It consists of a six-step decision-making process: setting action goals, preparing resources and other valuable assets, preparing all policy alternatives, preparing benefit forecasts. cost of each alternative, calculating the net benefit of each alternative and Comparing and identifying high net benefit alternatives A key aspect of the marginal model is that policy is viewed as an ongoing government activity with little modification.

Keywords: Regimen, Change, Politics

บทนำ

โดยหลักการแล้วเป็นที่ทราบกันว่าการเมือง (Politics) ในความหมายที่พึงประสงค์เป็นเรื่องของการแสวงหาอำนาจ แล้วใช้อำนาจในการจัดสรรทรัพยากรของรัฐที่มีอยู่อย่างจำกัด แบ่งสนับสนุนส่วนทรัพยากรนั้นให้แก่พลเมืองในรัฐอย่างเสมอภาคบนพื้นฐานของความยุติธรรมสูงสุด การให้ความหมายลักษณะนี้ออกมาในลักษณะ “โลกสวย” หรือในเชิงอุดมคติ ซึ่งไม่ได้สอดคล้องกับความเป็นจริงเลยที่ผู้มีอำนาจทางการเมืองมักจะแสวงหาประโยชน์แก่ตนเองและพวกพ้องเป็นสำคัญ อย่างไรก็ตามเราปฏิเสธไม่ได้ว่าปวงชนบุคคลย่อมมีกิเลส หรือความเห็นแก่ตัวเป็นฐานคติเบื้องต้นขึ้นอยู่กับว่าบุคคลใดจะมีมากน้อยต่างกันอย่างไร นักปรัชญาการเมืองทั้งหลายจึงพยายามที่จะเสนอรูปแบบทางการเมืองที่เปิดโอกาสให้บุคคลผู้เข้าสู่อำนาจทาง

การเมืองใช้อำนาจเพื่อตนเองให้น้อยที่สุด (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2550) เปิดโอกาสให้ทุกคนในรัฐซึ่งถือว่าเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทางการเมือง (Political Stakeholder) ได้เข้าไปมีส่วนในการตัดสินใจทางการเมืองให้มากที่สุด จึงมาลงเอยในรูปแบบเสรีประชาธิปไตยที่โดยหลักการมีความสอดคล้องกับความหมายของการเมืองในลักษณะที่พึงประสงค์ ที่สุดหลักการที่ว่า “หลักการนี้นำไปสู่การศึกษาให้เห็นรูปธรรมซึ่งออกมาในลักษณะเป็นกิจกรรมทางการเมืองต่าง ๆ เช่น ความสนใจการเมือง การหาความรู้ทางการเมือง การพูดคุยเรื่องการเมือง การวิพากษ์วิจารณ์การเมือง การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การเคลื่อนไหวทางการเมือง การเป็นสมาชิกกลุ่มการเมือง การชุมนุมทางการเมือง การประท้วง การเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง การได้รับตำแหน่งทางการเมือง การแสดงบทบาทของนักการเมือง ฯลฯ เป็นต้น เหล่านี้หากเป็นไปตามความหมายของการเมืองตามระบบประชาธิปไตยในลักษณะที่พึงประสงค์ ก็ออกมาในลักษณะที่เป็นไปเพื่อประชาชนโดยส่วนรวมบนพื้นฐานของหลักการแห่งประชาธิปไตย หลักการแห่งฐานคติของประชาธิปไตย (Democracy assumptions) ซึ่งเป็นประชาธิปไตยในเชิงอุดมการณ์ทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ที่ให้ความสำคัญกับหลักการ 3 ประการ คือ หลักมนุษยธรรมเป็นผู้มีสติปัญญา รู้จักใช้เหตุผล รู้ดีรู้ชั่ว และสามารถปกครองตนเองได้ หลักสิทธิและเสรีภาพ เสรีภาพ หมายถึง ทำได้โดยปลอดอุปสรรค ส่วนสิทธิ หมายถึง อำนาจอันชอบธรรมการใช้เสรีภาพในระบอบประชาธิปไตยนั้น จะต้องไม่ไปละเมิดสิทธิและเสรีภาพก่อให้เกิดความเดือดร้อนกับผู้อื่นในสังคมด้วย (ณัฐนิชา กงพะลี, 2552)

หลักความเสมอภาค ความเสมอภาคหรือเท่าเทียมกัน เชื่อว่ามนุษย์ทุกคนไม่ว่าจะอยู่ในชนชั้นใด เพศใด มีฐานะทางเศรษฐกิจหรือฐานะทางสังคมอย่างไรต่างเท่าเทียมกัน เช่น การมีส่วนร่วมทางการเมือง การได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย การแสวงหาความก้าวหน้าในชีวิตกระจายรายได้ นำเอาทรัพยากรทางสังคมมาใช้ประโยชน์ ลดช่องว่างระหว่างชนชั้น (ทองคำดวงจันทร์ และคณะ, 2562)

นโยบายสาธารณะตามแนวนโยบายแห่งรัฐ

นโยบายดังกล่าวจะเป็นทิศทางการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลในช่วง 4 ปีข้างหน้า กล่าวคือ นโยบายหลัก 12 ด้าน ได้แก่ 1) การปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ สถาบันพระมหากษัตริย์มีความสำคัญยิ่งต่อประเทศและประชาชนชาวไทย รัฐบาลถือเป็นหน้าที่สำคัญที่จะเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์และปกป้องรักษาพระบรมเดชานุภาพด้วยความจงรักภักดีซึ่งรัฐบาลมีนโยบายดำเนินการ (ธัญญา กิจนุเคราะห์, 2557) ดังนี้ 1.1 สืบสาน รักษา ต่อยอดศาสตร์พระราชาและโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาเป็นหลักสำคัญ 1.2 ต่อยอดการดำเนินการของหน่วยพระราชทานและประชาชนจิตอาสาพระราชทานตามแนวพระราชดำริ 1.3 สร้างความตระหนัก

รู้เผยแพร่และปลูกฝังให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องและเป็นจริงเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ และพระราชกรณียกิจเพื่อประชาชน ตลอดจนพระมหากรุณาธิคุณของพระมหากษัตริย์ทุกพระองค์ 2) การสร้างความมั่นคงและความปลอดภัยของประเทศ และความสงบสุขของประเทศ 2.1 รักษาและป้องกันอธิปไตยและความมั่นคงภายในของประเทศ 2.2 ปลูกจิตสำนึก เกียรติภูมิและศักดิ์ศรีความเป็นชาติไทย การมีจิตสาธารณะและการมีส่วนร่วมทำประโยชน์ให้ประเทศ รักษาผลประโยชน์ของชาติความสามัคคีปรองดองและความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ระหว่างกันของประชาชน 2.3 พัฒนาและเสริมสร้างการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่มีธรรมมาภิบาล ความรักชาติและความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน 2.4 สร้างความสงบและความปลอดภัย ตั้งแต่ระดับ ชุมชน 2.5 แก้ไขปัญหาเสถียรภาพอย่างจริงจังทั้งระบบ 3) การทำนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม 3.1 ส่งเสริมวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ของชาติ 3.2 ปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมที่ดีทั้งด้านคุณธรรมจริยธรรมกตัญญูความซื่อสัตย์การมีวินัย เคารพกฎหมาย มีจิตสาธารณะและการมีส่วนร่วมทำประโยชน์ให้ประเทศ และเป็นพลเมืองที่ดี 3.3 ทำนุบำรุงศาสนาให้มีความเข้มแข็ง 3.4 สร้างความรู้ความเข้าใจในขนบธรรมเนียม ประเพณีวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้าน ยอมรับและเคารพในประเพณีวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์และชาวต่างชาติที่มีความหลากหลาย ในลักษณะพหุสังคมที่อยู่ร่วมกัน (ธเนศวร์ เจริญเมือง, 2540) 4) การสร้างบทบาทของไทยในเวทีโลก 4.1 สร้างบทบาทที่สร้างสรรค์ของไทยในภูมิภาคและเวทีโลก 4.2 เสริมสร้างความเป็นปึกแผ่นของอาเซียน 4.3 ส่งเสริมความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรม 4.4 ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศด้านความมั่นคง 4.5 ขับเคลื่อนงานการทูตเชิงรุกเพื่อประชาชน 5) การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย 5.1 เศรษฐกิจมหภาค การเงินและการคลัง ดำเนินนโยบายการเงินการคลังเพื่อให้เศรษฐกิจไทยสามารถตอบสนองต่อความผันผวนของเศรษฐกิจโลก กำกับดูแลวินัยการเงินการคลัง ปฏิรูปโครงสร้างรายได้ภาครัฐ ปฏิรูประบบการออม สร้างแพลตฟอร์มเพื่อใช้ในการออกแบบนวัตกรรมเชิงนโยบาย 5.2 พัฒนาภาคอุตสาหกรรม พัฒนาอุตสาหกรรมภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจชีวภาพเศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว [Bio-Circular-Green (BCG) Economy] พัฒนาอุตสาหกรรมไทยให้สามารถตอบสนองการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีหรือแนวโน้มการค้าโลก สร้างกลไกสนับสนุนการพัฒนาขีดความสามารถของผู้ประกอบการรายใหม่ พัฒนาระบบและกลไกภาครัฐและสภาพแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพในการสนับสนุนผู้ประกอบการ 5.3 พัฒนาภาคเกษตร รักษาเสถียรภาพราคาสินค้าเกษตรและรายได้ให้กับเกษตรกรในสินค้าเกษตรสำคัญ อาทิ ข้าว ยางพารา มันสำปะหลัง ปาล์ม อ้อย และข้าวโพด โดยผ่านเครื่องมือและมาตรการที่เหมาะสม มีประสิทธิภาพ ไม่เป็นภาระกับงบประมาณแผ่นดินเกินสมควร ลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตที่เหมาะสมและไม่ก่อให้เกิดภาระทางการเงินการคลังของภาครัฐ พัฒนาองค์กรเกษตรกรและเกษตรกรรุ่น

ใหม่ ส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร ดูแลเกษตรกรผู้มีรายได้น้อยให้สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ในที่ดินทำกิน แหล่งเงินทุน โครงสร้างพื้นฐาน และปัจจัยการผลิตต่าง ๆ ส่งเสริมการปลูกไม้มีค่าเป็นพืชเศรษฐกิจ ส่งเสริมการทำปศุสัตว์ให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น พื้นฟูและสนับสนุนอาชีพการทำประมงให้เกิดความยั่งยืนบนพื้นฐานของการรักษาทรัพยากรทางการประมงและทรัพยากรทางทะเลให้มีความสมบูรณ์อย่างต่อเนื่อง 5.4 พัฒนาภาคการท่องเที่ยว พัฒนาคุณภาพและความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยว ดึงดูดนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ รายได้สูง พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานธุรกิจบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ดูแลความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวอย่างเข้มงวด ส่งเสริมให้เกิดการกระจายรายได้จากธุรกิจท่องเที่ยวสู่ชุมชน 5.5 พัฒนาการค้าการลงทุนเพื่อมุ่งสู่การเป็นชาติการค้า การบริการและการลงทุนในภูมิภาค ส่งเสริมการค้าชายแดนและแก้ไขปัญหาสินค้าชายแดน ส่งเสริมธุรกิจการค้าปลีกพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Commerce) ข้ามพรมแดน ปรับปรุงระบบบริหารจัดการการนำเข้าส่งออกสินค้าบริเวณด่านชายแดน 5.6 พัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐาน พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมให้ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศและสามารถรองรับการขนส่งและการเดินทางต่อเนื่องหลายรูปแบบได้อย่างไร้รอยต่อ แก้ไขปัญหาจราจรติดขัดในพื้นที่เขตเมือง เสริมสร้างความมั่นคงทางด้านพลังงานให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ ยกระดับโครงข่ายระบบไฟฟ้าและพลังงานให้มีความทันสมัย ทัวถึง เพียงพอมั่นคงและมีเสถียรภาพ พัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำประปา แก้ไขหาระบบระบายน้ำและระบบบำบัดน้ำเสีย 5.7 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลและการมุ่งสู่การเป็นประเทศอัจฉริยะ รักษาคลื่นความถี่และสิทธิในการเข้าใช้วงโคจรดาวเทียมอันเป็นสมบัติของชาติให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติและประชาชน และลงทุนในอินเทอร์เน็ตเกตเวย์และเทคโนโลยีสื่อสารไร้สายในระบบ 5G พัฒนาการอำนวยความสะดวกเพื่อสนับสนุนธุรกิจการค้าการนำเข้าส่งออก และโลจิสติกส์ในรูปแบบดิจิทัล ส่งเสริมการค้าในรูปแบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เพื่อเพิ่มโอกาสให้ผู้ประกอบการรายย่อยทั้งในภาคการผลิตและบริการในการเข้าถึงตลาด 5.8 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีการวิจัยและพัฒนา และนวัตกรรม พัฒนาสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศที่เอื้อต่อการส่งเสริมวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนา และนวัตกรรม สร้างระบบจัดการข้อมูลเพื่อรองรับการบริหารจัดการงานวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพ เสริมสร้างการใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด สนับสนุนการพัฒนาโรงงานห้องปฏิบัติการต้นแบบที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีวิจัยและนวัตกรรมในระดับต้นน้ำ 5.9 ขับเคลื่อนเศรษฐกิจยุคใหม่ พัฒนาระบบนิเวศเพื่อรองรับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจยุคใหม่ เร่งรัดพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมทั้งในภาคการผลิตและบริการให้สามารถแข่งขันได้ ส่งเสริมเยาวชนและบทบาทสตรีในการเป็นผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่

ดึงดูดบุคลากรที่มีทักษะสูงเข้ามาช่วยบ่มเพาะผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ของไทย 6) การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจและการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค 6.1 ส่งเสริมพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษเพื่อเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของเอเชีย พัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้และพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพิ่มพื้นที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจแห่งใหม่ในภูมิภาค เร่งขับเคลื่อนการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนอย่างต่อเนื่อง 6.2 ส่งเสริมและเร่งรัดการพัฒนาเมืองอัจฉริยะนำอยู่ทั่วประเทศ (นพพล อัครชาติ, 2555) 7) การพัฒนาสร้างความเข้มแข็งจากฐานราก 7.1 ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนและผลิตภัณฑ์ชุมชน สร้างมูลค่าเพิ่มธุรกิจชุมชนผ่านอัตลักษณ์ของพื้นที่ สนับสนุนความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผ่านเทคโนโลยี สร้างโอกาสและส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยและบริการทางการเงินของวิสาหกิจชุมชน ส่งเสริมการลงทุนในชุมชน เพื่อสร้างงานในชุมชน สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจของวิสาหกิจชุมชน 7.2 สร้างความเข้มแข็งของชุมชน สร้างผู้นำชุมชน ยกย่องปราชญ์ชาวบ้าน ยกย่องคณาจารย์ตลาดชุมชน สถาบันการเงินของชุมชนสวัสดิการชุมชน สาธารณสุขชุมชน ป่าชุมชน ไม้มีค่า ท่องเที่ยวชุมชน และส่งเสริมการขายตลาดออกสู่ต่างประเทศ แก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัย ที่ดินทำกิน สร้างชุมชนที่น่าอยู่ สร้างพลังในชุมชน สร้างเครือข่ายชุมชนที่เข้มแข็ง 7.3 ส่งเสริมบทบาทภาคเอกชนในการช่วยพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจฐานราก 7.4 การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพของคนไทยทุกช่วงวัย 7.5 ส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัย จัดให้มีระบบพัฒนาเด็กแรกเกิดอย่างต่อเนื่องจนถึงเด็กวัยเรียนให้มีโอกาสพัฒนาตามศักยภาพ ส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัย 7.6 พัฒนาบัณฑิตพันธุ์ใหม่ ปรับรูปแบบการเรียนรู้และการสอนเพื่อพัฒนาทักษะและอาชีพของคนทุกช่วงวัยสำหรับศตวรรษที่ 21 จัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงานเพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน 7.7 พัฒนาอาชีพะ พัฒนาคุณภาพวิชาชีพ และพัฒนาแรงงานรองรับอุตสาหกรรม 4.0 7.8 ดึงดูดคนเก่งจากทั่วโลกเข้ามาร่วมทำงานกับคนไทย และส่งเสริมผู้มีความสามารถสูง 7.9 วิจัยและพัฒนานวัตกรรมที่ตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำและความยากจน ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีขั้นสูง สร้างเครือข่ายการทำวิจัยระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ 7.10 ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะทุกช่วงวัย มุ่งเน้นการพัฒนาโรงเรียนควบคู่กับการพัฒนาครู พัฒนาแพลตฟอร์มการเรียนรู้ผ่านระบบดิจิทัล ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา พัฒนาทักษะอาชีพทุกช่วงวัย ส่งเสริมหลักคิดที่ถูกต้อง 7.11 จัดทำระบบปริญญาชุมชนและการจัดอบรมหลักสูตรระยะสั้น 8) การพัฒนาระบบสาธารณสุขและหลักประกันทางสังคม 8.1 พัฒนาระบบบริการสาธารณสุข แพทย์สมัยใหม่และแพทย์แผนไทย 8.2 ส่งเสริมการป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงต่อสุขภาพ 8.3 พัฒนาและยกระดับความรู้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน 8.4 สร้างหลักประกันทางสังคมที่ครอบคลุมด้าน

การศึกษา สุขภาพการมีงานทำที่เหมาะสมกับประชากรทุกกลุ่ม 8.5 การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน ปกป้อง รักษา ฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า ปรับปรุงระบบที่ดินทำกินและลดความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน ส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ แหล่งน้ำชุมชน และทะเล สร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรแร่และทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งเพื่อการพัฒนาประเทศและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน แก้ไขปัญหาก๊าซเรือนกระจกและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พัฒนาระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน พัฒนาโลกแก้ไขปัญหาคอขวดด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แก้ไขปัญหาการจัดการขยะและของเสียอย่างเป็นระบบ (วราพร นิบุร์, 2550) 9) การปฏิรูปการบริหารจัดการภาครัฐ 9.1 พัฒนาโครงสร้างและระบบการบริหารจัดการภาครัฐสมัยใหม่ 9.2 ปรับเปลี่ยนกระบวนการอนุมัติอนุญาตของทางราชการที่มีความสำคัญต่อการประกอบธุรกิจและดำเนินชีวิตของประชาชนให้เป็นระบบดิจิทัล 9.3 พัฒนาระบบข้อมูลขนาดใหญ่ในการบริหารราชการแผ่นดิน 9.4 เปิดเผยข้อมูลภาครัฐสู่สาธารณะ 9.5 ส่งเสริมระบบธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการภาครัฐ 9.6 พัฒนากลไกให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาบริการสาธารณะและการตรวจสอบภาครัฐ 9.7 ปรับปรุงระเบียบกฎหมาย เพื่อเอื้อต่อการทำธุรกิจและการใช้ชีวิตประจำวัน ปรับปรุงขั้นตอนและระยะเวลาการให้บริการ การอำนวยความสะดวก ต้นทุนค่าใช้จ่าย กฎหมาย กฎ และระเบียบต่าง ๆ ของภาครัฐ ส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐจัดให้มีสนามทดลองแนวคิดทางธุรกิจ ผลิตภัณฑ์ หรือนวัตกรรมใหม่ภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงาน ส่งเสริมการแข่งขันทางการค้าที่เสรีและเป็นธรรม 9.8 กระจายอำนาจ ความเป็นอิสระ และเพิ่มบทบาทการปกครองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และส่งเสริมบทบาทของเอกชนและชุมชนในการให้บริการสาธารณะ 10) การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และกระบวนการยุติธรรม 10.1 แก้ไขปัญหาทุจริตและประพฤติมิชอบ 10.2 ปฏิรูปกระบวนการยุติธรรม (อาดิษฐ์ อินทรจักร, 2552)

สรุปได้ว่า นโยบายสาธารณะของพรรคการเมืองหรือองค์กรใด ๆ ที่ได้วางกรอบของนโยบายไว้นั้น ต้องมีกระบวนการคิดเป็นขั้นเป็นตอนเพื่อความสมบูรณ์ของนโยบายสาธารณะที่เกิดประโยชน์สูงสุด โดยนโยบายสาธารณะนั้นมีความเกี่ยวข้องกับประชาชนเพราะเป็นการนำความคิดที่ริเริ่มผ่านกระบวนการต่าง ๆ เพื่อให้ได้นโยบายที่ดีที่สุดและเกิดประโยชน์กับประชาชนที่สุด

ระบบการปกครองของสังคม

ระบบระบอบระเบียบของสังคมโลกโดยรวม ปัจจุบันสังคมไทยกำลังก้าวเข้าสู่คริสต์ศตวรรษที่ 21 อันเป็นยุคที่มีความสลับซับซ้อน มีการเปลี่ยนแปลงของสังคมอย่างรวดเร็ว

ทั้งสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ทำให้ทฤษฎีการตัดสินใจการเลือกนโยบายสาธารณะของผู้มีอำนาจทางการเมืองหรือผู้มีอำนาจทางการเมืองในองค์กรต่าง ๆ เลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำ และสามารถสร้างผลกระทบให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย รวมทั้งผลผลิตของนโยบายต่าง ๆ สำหรับผู้มีอำนาจทางการเมืองหรือผู้มีอำนาจทางการเมืองในองค์กรที่มีอำนาจในการตัดสินใจเลือกนโยบายนั้น การพิจารณาตัดสินใจเลือกนโยบายอาจขึ้นอยู่กับการคาดหมายว่านโยบายดังกล่าวจะเป็นที่ยอมรับของสาธารณชนหรือประชาชนหรือไม่ ในขณะที่เหตุผลที่แท้จริงของการตัดสินใจอาจจะไม่มีการแสดงให้ปรากฏก็ได้ ซึ่งในปัจจุบันทฤษฎีการตัดสินใจเลือกนโยบายสาธารณะมีสถานะเป็นทฤษฎีพื้นฐานในการอธิบายและให้คุณค่าต่อประชาชนที่มีความแตกต่างกันระหว่างสังคมเมืองและสังคมชนบท ซึ่งปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทฤษฎีการตัดสินใจเลือกนโยบายสาธารณะของผู้มีอำนาจนั้น อาจจะเป็นกลุ่มบุคคลซึ่งอาจจะเป็นกลุ่มการเมืองหรือกลุ่มผลประโยชน์ซึ่งกลุ่มเหล่านั้นมักจะตัดสินใจอยู่ภายใต้เหตุผลดังนี้ ได้แก่ พฤติกรรมอรรถประโยชน์ และทฤษฎีการแลกเปลี่ยนซึ่งเป็นตัวแปรสำคัญในการตัดสินใจเลือกนโยบายสาธารณะ (สุภาภรณ์ ธาณี, 2553)

นโยบายของแต่ละรูปแบบทางการเมืองมีความแตกต่างกันในด้านการได้มาซึ่งนโยบาย การจัดการให้เป็นไปตามนโยบายที่ตั้งไว้โดยจุดมุ่งหมายคือการใช้อำนาจรัฐให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่ได้ตั้งไว้ภายใต้กรอบของนโยบายทางการเมือง นโยบายสาธารณะ คือ แนวทางหรือการกระทำการใด ๆ ของรัฐที่ส่งผลต่อการจัดตั้งนโยบายให้ออกสู่สาธารณะ กล่าวคือ การจัดทำนโยบายสาธารณะนั้นต้องเป็นนโยบายที่ผ่านกระบวนการทางทวิเคราะห์แล้วว่า นโยบายสาธารณะเหล่านั้นสอดคล้องกับความต้องการทั้งของพรรคการเมืองและของประชาชน โดยนโยบายสาธารณะเหล่านั้นที่ ออกมาเพื่อหาเสียงนั้นต้องทำได้จริง ไม่ใช่นโยบายที่ออกมาเพียงเพื่อใช้ในการให้ได้มาโดยการโน้มน้าวใจของประชาชน (สุพรรณิ กลิ่นกาสาด, 2549)

พัฒนาการพรรคการเมืองไทยภายใต้พระราชบัญญัติพรรคการเมือง 2489 - 2550 ผลการวิจัยพบว่า พระราชบัญญัติพรรคการเมืองของไทยเป็นผลพวงของการทำรัฐประหารหรือการยึดอำนาจรัฐ ที่มุ่งกำกับ ควบคุม และจำกัดบทบาทของพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองภายในประเทศให้มีการดำเนินกิจกรรมตามรูปแบบที่รัฐกำหนดซึ่งเป็นอุปสรรคในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน และส่งผลโดยตรงต่อพัฒนาการของพรรคการเมืองที่เชิงซ้ำอึกด้ว (สุจิต นิมิตกุล, 2553) ย

การปฏิรูปพรรคการเมืองไทย : วารสารบริหารธุรกิจและสังคมศาสตร์” ผลการวิจัยพบว่า 1) บริบทของพรรคการเมืองของไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันเป็นองค์กรที่อ่อนแอ ขาดความเป็นสถาบัน เนื่องจากความไร้ประสิทธิภาพของระบบการเมืองไทย ขาดอุดมการณ์ ขาดการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ขาดการเป็นตัวกลางระหว่างรัฐบาลกับประชาชน ขาดการสรรสร้างผู้นำทางการเมืองที่กำหนดนโยบายเพื่อประโยชน์ของประชาชนในบทบาท

ของพรรคการเมือง 2) เหตุปัจจัยที่ทำให้พรรคการเมืองไทยขาดความมั่งคั่งที่เข้มแข็ง คือ พรรคการเมืองไทยขาดความต่อเนื่องทางการเมืองและขาดการบริหารพรรคการเมืองที่เป็นประชาธิปไตย 3) แนวทางพัฒนาให้พรรคการเมืองไทยเป็นสถาบันที่เข้มแข็งตามระบอบประชาธิปไตยคือพัฒนาการเมืองไทยให้รอดพ้นวงจรอุบาทว์ โดยส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านทางพรรคการเมืองและพัฒนากฎหมายรัฐธรรมนูญ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้ส่งเสริมระบบพรรคการเมืองของไทยให้เข้มแข็ง (วราพร นิบุร์, 2550)

ระบบการปกครองกับพรรคการเมือง

พรรคการเมืองเป็นการรวมตัวกันของบุคคลหรือองค์กรที่มีวัตถุประสงค์ประสงค์ในการจัดตั้งพรรคการเมืองเพื่อให้ได้รับเลือกให้เป็นรัฐบาลซึ่งทำหน้าที่บริหารประเทศโดยนโยบายและกฎหมาย พรรคการเมืองจะต้องเปิดกว้างทางการเมืองกับประชาชน และมีความเป็นประชาธิปไตย การจะขึ้นเป็นรัฐบาลได้นั้นจะต้องได้รับการเลือกและรับรองจากเสียงของประชาชนผ่านการเลือกตั้งด้วยความไว้วางใจว่าจะทำตามความต้องการของประชาชนภายใต้หลักประชาธิปไตย (อภิญา ชัดมะโน, 2551)

การเมืองในระบอบประชาธิปไตยเป็นการเมืองที่ให้ความสำคัญกับพลเมืองของรัฐเป็นหลัก ซึ่งมีฐานคิดว่า อำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชน ประชาชนเป็นผู้ใช้อำนาจอธิปไตย และอำนาจอธิปไตยที่ใช้ไปก็เพื่อผลประโยชน์สูงสุดของประชาชน สามหลักการดังกล่าวนำมาสู่การพิจารณากระบวนการตัดสินใจทางการเมืองของพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย เพราะการตัดสินใจทางการเมืองมันมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับความเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย รูปแบบและวิธีการใช้อำนาจอธิปไตย ตลอดจนผลประโยชน์หรือผลกระทบที่เกิดขึ้น อย่างไรก็ตามการตัดสินใจทางการเมืองที่เกิดขึ้นย่อมขึ้นอยู่กับพื้นฐานของอรรถประโยชน์ทางการเมือง ไม่ว่าจะอธิบายด้วยทฤษฎีปัจจัยกำหนด ทฤษฎีการแลกเปลี่ยน ทฤษฎีจิตวิทยา และทฤษฎีความสำนึกเชิงเหตุผล ผลของการตัดสินใจทางการเมืองที่ปรากฏออกมาสามารถสรุปโดยสังเขปเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่ บทบาทผู้สังเกตการณ์ บทบาทผู้มีส่วนร่วม และบทบาทความเป็นหุ้นส่วน รัฐในฐานะที่เป็น องค์กรกำหนดทิศทางของประเทศจำเป็นต้องพิจารณาประกอบการกำหนดนโยบายสาธารณะที่ต้องมุ่งทั้งการตอบสนองความต้องการของพลเมืองและการพัฒนาประเทศสู่ความเป็นเลิศอย่างยั่งยืน

การจัดบริการสาธารณะเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์สาธารณะที่ดำเนินการจัดทำขึ้นโดยบุคคลในกฎหมายมหาชนหรือ โดยเอกชนซึ่งฝ่ายปกครองต้องใช้อำนาจกำกับดูแลบางประการและอยู่ภายใต้ระบบพิเศษ การบริการสาธารณะแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ การจัดการบริการสาธารณะปกครอง การบริการสาธารณะทางอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรม การบริการสาธารณะทางสังคมและวัฒนธรรม บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอแนวทางการ

ประยุกต์ใช้ยุทธประโยชน์ทางการเมืองโดยผ่านกระบวนการการตัดสินใจเลือกตั้งและการการจัดบริการสาธารณะ อย่างไรก็ตามการประยุกต์ใช้ยุทธประโยชน์ทางการเมืองที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกตั้งและการจัดบริการสาธารณะนั้น ภาคประชาชนและภาคผู้แทนประชาชนควรทำความเข้าใจและตระหนักอย่างแรงกล้าในประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ กระบวนการทางการเมือง บริบทเชิงพื้นที่ ธรรมชาติของมนุษย์ระดับปัจเจกและสังคม เหตุผลการตัดสินใจของมนุษย์ เงื่อนไขการตัดสินใจทางการเมือง และความสัมพันธ์ระหว่างยุทธประโยชน์ทางการเมืองกับการตัดสินใจเลือกตัวแทน บุคลากรใน อปท. มีความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายประเทศไทย 4.0 ไปในทิศทางเดียวกันว่าเป็นนโยบายที่กำหนดขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของประเทศ ยกตัวอย่างได้ของประชาชนให้อยู่ในระดับสูง ส่งเสริมให้ประชาชนเพิ่มคุณภาพและมูลค่าของสินค้าเพื่อเพิ่มรายได้ให้ประเทศ โดยมีเทคโนโลยีและนวัตกรรมเป็นตัวขับเคลื่อน อปท. แต่ละแห่งได้นำนโยบายประเทศไทย 4.0 มาประยุกต์ใช้ในการจัดทำบริการสาธารณะให้เข้ากับบริบทของประชาชนในแต่ละท้องถิ่น ทั้งด้านการศึกษา ด้านการคมนาคม ด้านการเกษตร และด้านสาธารณสุขอย่างไรก็ตาม การจัดทำบริการสาธารณะให้สอดคล้องกับแนวทางของนโยบายประเทศไทย 4.0 ยังมีปัญหาและอุปสรรคในด้านงบประมาณที่ไม่เพียงพอ ด้านบุคลากรและประชาชนในท้องถิ่นที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายประเทศไทย 4.0 รัฐบาลจึงควรให้ความรู้แก่บุคลากรในอปท. และประชาชน ให้เข้าใจถึงการนำเอาเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมเข้ามาประยุกต์ใช้ในด้านต่าง ๆ เพื่อให้ท้องถิ่นได้ก้าวเป็นท้องถิ่น 4.0 ต่อไปในอนาคตได้ กระบวนการนโยบายสาธารณะนั้น ประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญคือการก่อตัวของนโยบายการนำนโยบายไปปฏิบัติ และการประเมินนโยบาย ซึ่งล้วนแล้วแต่ต้องมีความเชื่อมโยงด้วยกันทุกขั้นตอน สำหรับนโยบายสาธารณะในประเทศไทย มักจะพบปัญหาในทุก ๆ ขั้นตอน คือ การกำหนดนโยบายไม่เป็นไปตามขั้นตอนกระบวนการนโยบาย การตัดสินใจในนโยบายไม่ได้คำนึงในหลาย ๆ มิติทางสังคมและเศรษฐศาสตร์ในระดับชุมชน นโยบายไม่มีหลักเหตุผลเป็นการกำหนดนโยบายเพื่อการทำเสียงของพรรคการเมือง ไม่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง ไม่มีการศึกษาทางเลือกนโยบาย หรือการค้นคว้าวิจัยให้มีข้อมูลเชิงประจักษ์นโยบายขาดการศึกษาเรื่องผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อม ขาดการให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมรับรู้นโยบายตั้งแต่จุดเริ่มต้น การตัดสินใจมักเป็นเรื่องของผู้มีอำนาจไม่ใช่ประชาชน บทบาทของกลุ่มการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์ทำให้นโยบายไม่สามารถตอบสนองความต้องการของสาธารณะได้ การแก้ไขควรดำเนินการโดยต้องสร้างเสริมสภาพให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย ต้องมีหลักคิดเชิงทฤษฎีหรือมีเหตุผลสนับสนุน ควรมีหน่วยงานดำเนินการวิเคราะห์ทางเลือกนโยบายอย่างเป็นรูปธรรม และวิเคราะห์อย่างมีอาชีพ เปิดโอกาสให้มีเวทีสาธารณะเพื่อการสร้างสรรค์แนวคิดนโยบายนวัตกรรมที่ไม่ยึดติดอยู่ในกรอบเดิม ๆ และการตัดสินใจ

เลือกกำหนดนโยบายต้องคำนึงถึงผลประโยชน์สาธารณะเป็นที่ตั้ง (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2550)

สรุป

การตัดสินใจเลือกพรรคการเมืองนั้นต้องอาศัยอำนาจอธิปไตยของประชาชน ซึ่งประชาชนเป็นผู้ใช้อำนาจอธิปไตยที่จะใช้อำนาจที่ตนพึงมีนั้นเลือกพรรคการเมืองใด ๆ ขึ้นมาเป็นรัฐบาล การใช้อำนาจอธิปไตยดังกล่าวนี้ก็เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ตัวผู้ใช้อำนาจเอง กล่าวคือประชาชน ดังนั้น การตัดสินใจเลือกพรรคการเมืองนั้นย่อมสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในแต่ละพื้นที่ โดยแต่ละพื้นที่และแต่ละคนล้วนมีความต้องการแตกต่างกันขึ้นอยู่กับหลายปัจจัยที่แปรผันตรงกับการตัดสินใจนั้น ๆ ตัวกำหนดทิศทางหรือเป้าหมายของสิ่งที่รัฐบาลหรือพรรคการเมืองนั้น ๆ ต้องการจะทำ โดยการใช้นโยบายของแต่ละพรรคการเมืองย่อมมีทั้งคล้ายคลึงและแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับว่านโยบายดังกล่าวจะเป็นไปตามเป้าหมายของประชาชนมากน้อยเพียงใด ผลการต่อสู้แข่งขันแย่งชิงต่อรองของกลุ่มองค์กร สถาบันต่าง ๆ เพื่อให้นโยบายเป็นไปตามความประสงค์หรือเป้าหมายของกลุ่มองค์กรขบวนการต่าง ๆ หรืออาจจะกล่าวในทำนองที่ว่า นโยบายคือเนื้อหาของแนวทางที่เป็นผลพวงของการต่อสู้แข่งขันแย่งชิงต่อรองระหว่างอำนาจของกลุ่มทางสังคมต่าง ๆ แน่นนอนกว่าการใช้อำนาจในการเมืองแบบนี้จะเน้นไปที่การมีส่วนร่วมของพลเมือง (Citizen Participation) หลากหลายระดับตั้งแต่ระดับให้ความรู้ความคิดความเห็นไปถึงการใช้อำนาจตัดสินใจ

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2550). แนวทางการจัดกิจกรรมเตรียมประสบการณ์ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรท้องถิ่น ตามกรอบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด. กรุงเทพมหานคร: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.
- ณัฐนิชา กงพะลี. (2552). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลแก่งเจียงลาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม. ใน การศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น. วิทยาลัยการปกครองมหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ทองคำ ดวงจันทร์ เพ็ชร และคณะ. (2562). การพัฒนาศักยภาพของชุมชนและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริม การท่องเที่ยวทางพระพุทธศาสนาและวัฒนธรรมไทย-ลาว. วารสารศิลปศาสตรรัชมงคลสุวรรณภูมิ, 2(3), 504-514.
- ธเนศวร์ เจริญเมือง. (2540). 100 ปี การปกครองท้องถิ่นไทย พ.ศ. 2440-2540. (พิมพ์ครั้งที่ 5) . กรุงเทพมหานคร: คบไฟ.

- ธัญญา กิจนุเคราะห์. (2557). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลไม้รูด อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด. ใน วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นพพล อัคราต. (2555). “มอง” หลักการปกครองท้องถิ่นในรัฐธรรมนูญฉบับ 2550 “ย้อน” แนวพระราชดำริการจัดตั้ง “การประชาภิบาล” ในสมัยรัชกาลที่ 7. วารสารรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์, 5(1), 24-60.
- วรภาพร นิบุร์. (2550). การมีส่วนร่วมของประชาชนตำบลมะนังยงในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2549-2551) ขององค์การบริหารส่วนตำบลมะนังยง อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานีการมีส่วนร่วมของประชาชนตำบลมะนังยงในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี. ใน การศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการปกครองท้องถิ่นวิทยาลัยการปกครอง. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุดจิต นิमितกุล. (2553). กระทบมหาดไทยกับการบริหารจัดการการปกครองที่ดี (good governamce). กรุงเทพมหานคร: บพิธการพิมพ์.
- สุพรรณิ เกื่อนกลาด. (2549). กลุ่มผลประโยชน์กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษา 4 เทศบาลนครในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ใน วิทยานิพนธ์ภาควิชาการปกครอง สาขาวิชาการปกครอง. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภาภรณ์ ธานี. (2553). กลยุทธ์การนำองค์การสู่ความเป็นเลิศของ เทศบาลตำบลนาสว่าง อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี. ใน วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อภิญา ชัดมะโน. (2551). การศึกษาการบริหารเพื่อความเป็นเลิศของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ใน วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อาดิษฐ์ อินทรจักร. (2552). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลเวียงพร้าวอำเภอเวียงพร้าว จังหวัดเชียงใหม่. ใน การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิตสาขาการเมืองและการปกครอง. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.